Súd:	Okresný súd Trenčín
Spisová značka:	18C/50/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3117218854
Dátum vydania rozhodnutia:	04. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Lenka Kvasnicová
ECLI:	ECLI:SK:OSTN:2024:3117218854.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou Mgr. Lenkou Kvasnicovou v právnej veci žalobcov 1) A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, D., 2) E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. E. XXX/XX, D., 3) H. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, D., 4) A. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/XX, J., 5) K. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/XX, J., 6) F. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, D. a 7) L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, D., všetkých zastúpených Nechala and partners, s. r. o., so sídlom Einsteinova 21, Bratislava, IČO 54749565, proti žalovaným 1) SAD Trenčín, a. s., so sídlom Zlatovská cesta 29, Trenčín, IČO 36323977, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Michal Krnáč, s. r. o., so sídlom Vojtecha Tvrdého 793/21, Žilina, IČO 52791777, 2) Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Pribinova 19, Bratislava, IČO 00151700, o ochranu osobnosti takto

r o z h o d o l :

I. Žaloba žalobcov 1) - 7) sa voči žalovanému 1) z a m i e t a.

II. Žalovanému 1) sa voči žalobcom 1) - 7) p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku, pričom žalobcovia 1) - 7) sú povinní trovy konania žalovanému 1) nahradiť tak, že plnením jedného zo žalobcov zaniká povinnosť plnenia ostatných žalobcov.

III. Žalovaný 2) je p o v i n n ý žalobkyni 1) zaplatiť sumu 5.000 eur, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Vo zvyšnej časti sa žaloba žalobkyne 1) voči žalovanému 2) z a m i e t a.

V. Žalovaný 2) je p o v i n n ý žalobcovi 2) zaplatiť sumu 4.000 eur, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

VI. Vo zvyšnej časti sa žaloba žalobcu 2) voči žalovanému 2) z a m i e t a.

VII. Žaloba žalobcu 3) sa voči žalovanému 2) z a m i e t a.

VIII. Žaloba žalobcu 4) sa voči žalovanému 2) z a m i e t a.

IX. Žaloba žalobkyne 5) sa voči žalovanému 2) z a m i e t a.

X. Žaloba žalobcu 6) sa voči žalovanému 2) z a m i e t a.

XI. Žalovaný 2) je p o v i n n ý žalobkyni 7) zaplatiť sumu 3.000 eur, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

XII. Vo zvyšnej časti sa žaloba žalobkyne 7) voči žalovanému 2) z a m i e t a.

XIII. Žalobkyni 1), žalobcovi 2) a žalobkyni 7) sa voči žalovanému 2) p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

XIV. Žalovanému 2) sa voči žalobcom 3) - 6) p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku, pričom žalobcovia 3) - 6) sú povinní trovy konania žalovanému 2) nahradiť tak, že plnením jedného zo žalobcov zaniká povinnosť plnenia ostatných žalobcov.

XV. Žalobcom 1) - 7) sa voči žalovaným 1), 2) p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku, pričom žalovaní 1), 2) sú povinní trovy konania žalobcom 1) - 7) nahradiť tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhého žalovaného.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1) - 7) sa podanou žalobou domáhali od žalovaných 1), 2) zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 250.000 eur pre žalobkyňu 1), vo výške 100.000 eur pre žalobcu 2), vo výške 50.000 eur pre žalobcu 3), vo výške 15.000 pre žalovaných 4), 5) a vo výške 35.000 eur pre žalovaných 6), 7) a náhrady trov konania. Svoj návrh odôvodnili tým, že dňa 05.09.2014 došlo k dopravnej nehode, ktorej účastníčkou bola žalobkyňa 1). Táto pri nehode utrpela ťažké zranenia, a to tržné rany tváre, devastačné poranenia ruky s amputáciou prsta, zranenie ľavého lakťa a tržnú ranu na pravom kolene. Uznesením OR PZ SR Bratislava III, ktoré bolo žalobkyni 1) doručené dňa 30.11.2016, bola konštatovaná jednoznačne vina vodiča autobusu. Žalovaný 1) bol dopravcom a vlastníkom autobusu, preto zodpovedá za škodu spôsobenú osobitnou povahou prevádzky vozidla. Žalobcovia ďalej poznamenali, že náhrada nemajetkovej ujmy spadá pod povinné poistenie zodpovednosti za škodu. K tomuto sa vyjadril i ESD v rozhodnutí C-22/12/1 vo veci Haasová. Podľa Súdneho dvora sa pod pojmom ujma na zdraví má rozumieť akákoľvek ujma, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú ako aj psychickú traumu. Pasívne vecne legitimovaní sú teda obaja žalovaní. Konštatovali, že Občiansky zákonník garantuje každej fyzickej osobe právo na ochranu svojej osobnosti najmä súkromia. Má právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ak by sa zadosťučinenie nezdalo postačujúce. Žalobkyňa 1) svoj nárok odôvodňuje tým, že v čase dopravnej nehody bola v 7. mesiaci tehotenstva. V dôsledku dopravnej nehody absolvovala viaceré operácie. Po prebudení videla plačúcich príbuzných, všetko ju bolelo, kyslík mala pripojený na nose, obe ruky ofačované, noha fixovaná. Mala polepenú celú tvár, nos bol rekonštruovaný, čelo stále videlo. Po ukončení akútnej starostlivosti bola preložená až do 08.10.2014 na oddelenie intenzívnej medicíny. Potom bola preložená na pôrodnické oddelenie pre rizikové prípady, od 16.10.2014 do 30.10.2014 bola na rehabilitačnom oddelení. Pôrod prebiehal spontánne, ale bol poznačený následkami dopravnej nehody. Operované koleno nešlo dobre ohnúť a hlavne tie ruky, chýbala sila, poškodené prsty.. Z nemocnice bola prepustená dňa 04.11.2014. Po pôrode sa nemohla starať o dieťa. Starali sa oň sestričky, v noci nebolo pri matke, čím bolo pre ňu emocionálne veľmi náročné. Namiesto starostlivosti o dieťa musela rehabilitovať s rukou. Prežívala psychický tlak spôsobený jej devastačnými zraneniami a spoznávaním novonarodeného dieťaťa. Komplikovaná starostlivosť bola aj po prepustení z nemocnice. Pomáhali starí rodičia. Dieťa kúpala babka, ona sa len prizerala. Následne prevzal podstatnú starostlivosť o dieťa jeho otec. Do kontaktu s dieťaťom prichádzala pri kojení, ale držať ho nemohla. Prirodzene malo dieťa bližší vzťah k otcovi a k babke. Cítila vinu, že sa o dieťa nevie postarať. Aj s odstupom času viaceré následky ovplyvňujú vzťah s dieťaťom. Pri hre nevládze chodiť, kľaknúť si. Ak ju syn trafí do poškodeného lakťa, veľmi ju to bolí, čo vníma aj syn. Prejavuje sa aj detská zvedavosť, syn skúma jej poškodenú ruku, tvár. Iné deti na ňu pozerajú, ukazujú a pýtajú sa, čo to má. Dospelí odvrátia oči, alebo radia, či sa to nedá spraviť. Dopravná nehoda ovplyvnila aj jej plány na svadbu. Starostli, stresové napätie mali dopad na ich vzájomný vzťah a svadba je zatiaľ odložená na neurčito.. Plánovala aj druhé dieťa, ale neustále operácie to zatiaľ nedovoľujú. Od 1/2016 navštevuje psychiatrickú ambulanciu. Stále sa jej vybavujú zážitky, a to najmä, keď vidí modrý autobus. Má poškodenú pamäť, kedy si nespomína na viaceré spoločné zážitky s priateľom. Užíva lieky na potlačenie týchto problémov. Má za to, že nebyť dopravnej nehody, prežila by tak najkrajšie chvíle spojené s tehotenstvom a narodením prvého dieťaťa. Budovalo by sa rodinné prostredie za štandardných podmienok a pravdepodobne by došlo aj k uzavretiu manželstva.

Dopravná nehoda tak spôsobila, že bola vystavená dlhým týždňom v nemocnici, viacerým operáciám, neschopnosti sa postarať o rodinu, čo sa prejavilo aj na jej psychickom zdraví. Žalobca 2) svoj nárok odôvodňoval tým, že situácia ho veľmi osobne zasiahla. Doma si často poplakal, ale pred žalobkyňou 1) sa snažil byť optimistický. Pociťoval neistotu, strach o partnerku a nenarodené dieťa. Zúfalosť v ňom vyvolávala bezmocnosť a čakanie na operácie a pomalé zlepšovanie zdravotného stavu. Všetok voľný čas sa snažil byť s rodinou a byť maximálnou oporou. Počas návštev v nemocnici výrazne pomáhal žalobkyni 1), kŕmil ju, umýval, strihal, pomáhal jej pri bežných hygienických potrebách. Oporou jej bol aj pri prvých krokoch. Permanentný stres sa odrazil aj na jeho zdraví. Ošedivel, mal problémy so spánkom. Má za to, že nebyť dopravnej nehody, prežil by tak najkrajšie chvíle spojené s tehotenstvom jeho partnerky a narodením prvého dieťaťa. Budovalo by sa rodinné prostredie za štandardných podmienok a pravdepodobne by došlo aj k uzavretiu manželstva. Dopravná nehoda spôsobila, že bol vystavený dlhým týždňom stresových situácií, zvýšenej náročnosti v snahe postarať sa o rodinu, čo sa prejavilo na jeho psychickom zdraví. Žalobca 3) svoj nárok odôvodnil tým, že vzťah matky a dieťaťa sa buduje už počas tehotenstva a rovnako dôležité sú aj prvé okamihy po narodení. Práve vek do troch rokov je rozhodujúci z hľadiska budovania pevných emocionálnych väzieb. Jeho možnosti na budovanie vzťahu s matkou boli limitované následkami na je fyzickom a psychickom zdraví. Ako dieťa už začína byť konfrontovaný s otázkami okolia na výzor matky, ktoré budú pokračovať aj v nasledujúcom období. Má za to, že nebyť dopravnej nehody, prežil by tak plnohodnotné detstvo so svojimi biologickými rodičmi. Budovalo by sa rodinné prostredie za štandardných podmienok a pravdepodobne by došlo aj k uzavretiu manželstva. Dopravná nehoda spôsobila, že bol vystavený stresovým situáciám, zmenám prostredia a osôb, ktoré sa v jeho blízkosti vyskytovali. Žalobcovia 4), 5) svoj nárok odôvodňovali tým, že bezprostredné okamihy po obdržaní informácie o nehode znášali veľmi ťažko. Zrútil sa im svet. Mali strach o dcéru aj vnúčika. Dva mesiace dcéru navštevovali v nemocnici a snažili sa jej byť oporou. Mali strach aj sami o seba, ako to zvládnu. Pohľad na dcéru ich trápi aj v súčasnosti, keďže nie je v poriadku a nikdy nebude tak ako pred nehodou. Nevedia sa zmieriť s tým, že ich dcéra sa nemôže plnohodnotne zhostiť materských povinností. Tiež majú obavy, ako to vydrží vzťah jej dcéry s priateľom, nakoľko vzniknutá situácia je veľmi náročná. Majú za to, že nebyť dopravnej nehody, prežili by tak najkrajšie chvíle spojené s tehotenstvom ich dcéry a narodením prvého vnúčika. Budovalo by sa rodinné prostredie za štandardných podmienok a pravdepodobne by došlo aj k uzavretiu manželstva ich dcéry. Dopravná nehoda spôsobila, že boli vystavení dlhým týždňom stresových situácií, zvýšenej náročnosti v snahe postarať sa o dcéru a jej rodinu, čo sa prejavilo na ich fyzickom i psychickom zdraví. Žalobcovia 6), 7) svoj nárok odôvodňovali tým, že nemohli uveriť tomu, čo sa stalo. Celý deň strávili čakaním a telefonovaním. Prebdeli aj celú noc bez spánku. Pravidelne navštevovali žalobkyňu 1) v nemocnici, čo bolo ich náplňou až do narodenia dieťaťa. Po pôrode pomáhali, lebo žalobkyňa 1) sa nevedela starať o dieťa, variť, prať, aby uľahčili potrebné práce okolo dieťaťa. Riešili tiež všetky vyšetrenia a operácie, ktoré žalobkyňa 1) absolvovala. Keď sa žalobca 2) nemohol starať o dieťa, zastúpili ho. Majú za to, že nebyť dopravnej nehody, prežili by tak najkrajšie chvíle spojené s očakávaním narodením prvého vnúčika. Budovalo by sa rodinné prostredie za štandardných podmienok a pravdepodobne by došlo aj k uzavretiu manželstva ich syna. Dopravná nehoda spôsobila, že boli vystavení dlhým týždňom stresových situácií, zvýšenej náročnosti v snahe postarať sa o priateľku syna a jeho rodinu, čo sa prejavilo na ich fyzickom a psychickom zdraví. Žalobcovia 1) - 7) zdôraznili, že následky spôsobené dopravnou nehodou sú trvalé, neodstrániteľné, keď prežité stresové situácie a ochudobnenie v citovej oblasti pri narodení dieťaťa sú nenapraviteľné. Povaha zásahov do ich práv je úplne neodčiniteľnou ujmou, ktorá postihuje všetkých členov rodiny. Ťažké následky na žalobkyni 1), priebeh tehotenstva a sťažený pôrod, ako aj prvé roky s novonarodeným dieťaťom môžu vzhľadom na vzájomné úzke a pevné sociálne, morálne, citové a kultúrne väzby predstavovať vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplňovanie osobnosti ich všetkých. Majú za to, že boli splnené všetky podmienky na vznik občianskoprávnych sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom. Podotkli, že pre posúdenie uplatnených nárokov je významné aj to, akým spôsobom sa zasiahlo do ich práva na rodinný život. Bolo to v dôsledku hrubého porušenia pravidiel cestnej premávky žalovaným 1), teda v dôsledku nezodpovedného správania sa vodiča autobusu. K výške uplatnených nárok vyslovili názor, že táto je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadať aj na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva, a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku. Zdôraznili, že súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahŕňajú tiež právo na spolužitie s ďalšími osobami, predovšetkým s členmi rodiny. K neoprávnenému zásahu do tohto práva dochádza nielen zásahmi do rodinného života jednotlivca, ale privodením nenapraviteľnej ujmy niektorému z členov rodiny, a preto

majú za to, že dopravnou nehodou bol spôsobený závažný a neodstrániteľný zásah do života, zdravia a súkromného a rodinného života žalobcov 2) - 7). Nesúhlasili s tvrdeniami žalovaných 1), 2), že ich nároky sú premlčané. Začiatok premlčacej doby plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Uplatnenie nárokov z nemajetkovej ujmy predpokladá určenie osoby, ktorá nesie zodpovednosť za zásah do ich osobnosti. Až v uznesení OR PZ Bratislava III bola jednoznačne ustálená vina vodiča autobusu. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 25.08.2016. Premlčacia doba tak začala plynúť najskôr dňa 26.08.2016. Dodali, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Bez rozhodnutia príslušných orgánov nebolo možné uplatniť si nároky z nemajetkovej ujmy voči konkrétnemu subjektu. Rovnako postupoval aj žalovaný 2), kedy všetky nároky žalobkyne 1) vyplatil až po právoplatnosti uznesenia o vine. Žalobcovia počas konania upravili počiatok plynutia premlčacej doby na deň 30.11.2016, kedy bolo uznesenie OR PZ Bratislava III doručené žalobkyni 1). Podľa ich názoru tak premlčacia doba uplynula až dňa 30.11.2019, a teda žalobu podali včas. Vo vzťahu k žalovanému 2) je navyše potrebné uplatniť na plynutie premlčacej doby osobitnú úpravu premlčania nárok z poistenia. Pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti. Túto normu je potrebné uplatniť aj na nároky tých, ktorým bola spôsobená ujma pri prevádzke motorového vozidla voči poisťovateľovi osoby zodpovednej za túto ujmu. Na premlčanie tohto nároku je pritom potrebné uplatniť všeobecnú 3-ročnú premlčaciu dobu. Voči žalovanému 2) tak začala plynúť premlčacia doba dňa 05.09.2015 a uplynula dňa 05.09.2018. Žalobcovia teda podali žalobu včas. Z opatrnosti namietli aj rozpor uplatnenia námietky premlčania s dobrými mravmi. Žalobkyňa 1) absolvovala viac ako 5 ťažkých operačných zákrokov a strávila v nemocnici pripútaná na lôžko 117 dní. Predpokladom pre rozpor s dobrými mravmi je, že žalobca márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a zánik uplatňovaného nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Obe tieto podmienky sú v danom prípade naplnené. Žalobkyňa 1) počas konania uviedla, že nárok sa rozhodla uplatňovať po viac ako troch rokoch z dôvodu jej zdravotného stavu. Mala v tom období 7 operácií a potrebovala sa dať do kopy tak, aby mohla stáť pred súdom. Vzhľadom na svoj výzor sa necítila na to, aby sa postavila pred súd. Necítila sa dobre najmä psychicky, a to najmä keď mala cestovať autobusom. Vedela, že ju čakajú operácie a nebude teda začínať niečo, keď nevie, či sa bude môcť zúčastniť. Už v roku 2014 jej prišlo oznámenie, že si môže tieto nároky uplatňovať, čo aj spravila. Žalovaní 1) a 2) nevyvíjali také konanie, ktoré by ju odrádzalo od podania si tejto žaloby. Žalobca 2) uviedol, že žalobu podali až po troch rokoch preto, lebo sa riadili pokynmi ich právneho zástupcu. Keď prišiel nejaký papier, povedal, že si môžu uplatňovať to alebo to. Žalovaní 1) a 2) im nijak nebránili v riadnom uplatnení nároku; riadili sa pokynmi právneho zástupcu. Zdôraznili, že v dôsledku dopravnej nehody sa im zásadne zmenil život. Očakávané narodenie dieťaťa a jeho výchova neprebiehali a neprebiehajú tak, ako by bez tohto zásahu prebiehať mali. Zásah mal vplyv na nich všetkých, pričom jeho dopady pretrvávajú doposiaľ.

2. Žalovaný 1) s podanou žalobou nesúhlasil a túto žiadal v celom rozsahu zamietnuť. Vzniesol námietku premlčania uplatnených nárokov. Poznamenal, že premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Dňom dopravnej nehody došlo k zásahu do osobnostných práva žalobcov a premlčacia lehota uplynula dňa 06.09.2017. Žaloba však bola podaná dňa 09.10.2017. Samí žalobcovia poukazujú, že dopravca je zodpovedný za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky a ide o zodpovednosť objektívnu. Žalobkyňa 1) si od počiatku uplatňovala náhradu škody prostredníctvom plnenia z titulu povinného zmluvného poistenia uzatvoreného u žalovaného 2) a žalobcom teda nič nebránilo podať žalobu v zákonom stanovenej lehote. Poznamenal, že žalobkyňa 1) bola v minulosti odškodnená z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Je preto dôvodné sa zaoberať, či v prípade žiadaného nároku ide o nemajetkovú ujmu podľa § 11 Občianskeho zákonníka alebo o ďalšie odškodnenie z titulu poškodenia na zdraví formou bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, nakoľko žalobkyňa 1) odôvodňuje svoj nárok zraneniami, ktoré utrpela a následnou rekonvalescenciou. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy a nárok na náhradu škody na zdraví za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia sú samostatné právne prostriedky ochrany fyzickej osoby, a preto ich nie je možné uplatniť na základe totožných skutkových tvrdení. V prípade náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 11 Občianskeho zákonníka možno priznať aj práva na náhradu škody, ale tieto treba chápať v rozsahu, v akom sa chápe majetkovú ujma. Ale ak náhrada škody umožňuje aj náhradu nemajetkovej ujmy, pre tento prípad sú ustanovenia zákona špecifické, a preto je vylúčené ich uplatňovať cez ochranu osobnosti. Nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia má ten, komu bolo poškodené zdravie a má povahu nemajetkovej ujmy, lebo sťaženie spoločenského uplatnenia v rodinnom živote spoločenskom je nemateriálnou ujmou.

Súhlasil, že právo na život, zdravie a súkromie sú zložkami práva na ochranu osobnosti, ale v prípade spoločenského uplatnenia nemajetkovou ujmou, ktorou sa výslovne odškodňuje sťaženie v živote a v spoločnosti. Má za to, že nároky, ktorými bolo zasiahnuté do jej zdravia, telesnej integrity ako aj do jej rodinného a súkromného života sa uplatňujú v rámci odškodňovania bolesti poškodeného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Nesúhlasil s poukazom žalobcov na rozhodnutie ESD vo veci Haasová a nesúhlasil ani s výškou uplatneného nároku, ktorú považuje za neadekvátnu, a to aj vzhľadom na tú skutočnosť, že žalobkyňa 1) bola už odškodnená. Vo vzťahu k žalobcom 2) - 7) sa domnieva, že týmto neprináleží uplatňovať si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko nejde o osoby pozostalých po obeti dopravnej nehody a pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv žalobkyne 1) nie je daná bezprostredná väzba medzi oprávnenými a žalovanými 1), 2).

3. Žalovaný 2) s podanou žalobou nesúhlasil a túto žiadal v celom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že predmetnú dopravnú nehodu eviduje ako poistnú udalosť č. XXXXXXXXXX, keďže vozidlo, ktorým bola škoda spôsobená malo v čase dopravnej nehody u neho dojednané povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalobkyňu 1) odškodnil titulom nárokov na náhradu škody nasledovne: bolestné vo výške 6.757 eur, iná vecná škoda vo výške 218,85 eur, náklady spojené s liečením vo výške 256,75 eur, strata na zárobku počas PN vo výške 667,85 eur, sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 10.032 eur. Prvý krát vyplatil žalobkyni poistné plnenie už dňa 01.12.2014 a nečakal na určenie viny. Poznamenal, že hoci žalobkyni 1) vyplatil uplatnené nároky titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, žalobkyňa 1) sa na základe tých istých skutkových okolností domáha ďalšieho odškodnenia súbežne v režime náhrady škody a v režime ochrany osobnosti. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/202/2011. Zdôraznil, že žalobkyňa 1) si uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodov, ktoré sú dôvodom na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia, nie na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobkyňa 1) svoj nárok odôvodňuje aj návštevami psychiatra po nehode. Tieto si však u neho neuplatnila, neboli ohodnotené v rámci bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Listom zo dňa 14.09.2017 žalobkyňu 1) dokonca naviedol na uplatnenie náhrady škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia z dôvodu psychických porúch. Žalovaný 2) ďalej vyjadril názor, že nie je vo veci pasívne vecne legitimovaný, nakoľko nároky uplatnené žalobcami 1) - 7) nespadajú pod ustanovenia zákona č. 381/2001 Z. z.. Súčasne vzniesol námietku premlčania všetkých uplatnených nárokov, a to s poukazom na § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. K zraneniam žalobkyne 1) došlo dňa 05.09.2014 a dňa 06.09.2014 začala plynúť 2-ročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 06.09.2016. Žaloba bola podaná až dňa 09.10.2017, t. j. po uplynutí premlčacej doby. Nároky by boli premlčané aj pri aplikácii 3-ročne premlčacej doby, kedy by táto uplynula dňa 06.09.2017. Nesúhlasil s aplikáciou § 104 Občianskeho zákonníka, nakoľko tento sa aplikuje v prípadoch, keď sa jedná o vyplatenie poistného plnenia voči poistenému, nie však pokiaľ ide o priamy nárok poškodeného. Poukázal na § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého sa na premlčanie vzťahuje právna úprava Občianskeho zákonníka ako pri škodcovi, preto je potrebné v tomto prípade aplikovať § 106 Občianskeho zákonníka. Počas konania upravil svoje vyjadrenie k nedostatku pasívnej vecnej legitimácie, keď uviedol, že vzhľadom na aktuálny vývoj súdnej praxe už na tejto námietke netrvá.

4. Rozsudkom č. k. 18C/50/2017-198 zo dňa 18.12.2019 súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcov voči obom žalovaným z dôvodu premlčania žalobou uplatneného nároku. Na odvolanie Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č. k. 19Co/24/2020-258 zo dňa 24.02.2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Na dovolanie Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 7Cdo/227/2021 zo dňa 30.03.2023 zrušil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/24/2020 zo dňa 24.02.2021 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo svojom rozhodnutí vyslovil záver, že vo vzťahu k žalovanému 2) začína plynúť premlčacia doba v zmysle § 104 Občianskeho zákonníka za rok po poistnej udalosti, a preto mal za to, že dovolanie je dôvodné. Následne Krajský súd v Trenčíne súc viazaný právnym názorom dovolacieho súdu uznesením č. k. 19Co/43/2023-393 zo dňa 31.05.2023 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Po vrátení veci súdu prvej inštancie žalobcovia 1) - 7) zotrvali na podanej žalobe tak, ako uvádzali v jej písomnom vyhotovení.

6. Žalovaný 1) rovnako zotrval na svojich vyjadreniach už učinených v konaní, pričom dodal, že má za to, že nároky uplatnené žalobou sú nedôvodné a premlčané. Žalobkyni 1) bolo vyplatené bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia a vo vzťahu k žalobcom 2) - 7) chýba bezprostrednosť škody.

7. Žalovaný 2) naďalej s podanou žalobou nesúhlasil. Má za to, že žalobkyňa 1) si uplatňuje svoje nároky na základe tých istých skutočností, na základe ktorých jej bolo priznané bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia. Čo sa týka výšky uplatňovanej nemajetkovej ujmy žalobcami, túto považuje za neadekvátnu. Náhrada nemajetkovej ujmy by mala byť primeraná a nemala by pôsobiť ako trest, pričom je potrebné zohľadniť aj výšku súm, ktoré súdy priznávajú v obdobných veciach. Vo vzťahu k žalovaným 2) - 7) zastáva názor, že voči ním chýba príčinná súvislosť.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov 1), 2), 6), 7) a oboznámením uznesenia OR PZ Bratislava III zo dňa 27.04.2016, lekárskych správ žalobkyne 1), čestného prehlásenia žalobcov 4), 5) zo dňa 30.11.2023, ktoré listinné dôkazy predložili žalobcovia 1) - 7), oznámenia žalovaného 2) zo dňa 14.09.2017, ktorý listinný dôkaz predložil žalovaný 2), oznámenia zo dňa 14.09.2016, zo dňa 18.11.2016, zo dňa 13.07.2016, zo dňa 19.01.2015, ktoré listinné dôkazy predložil žalovaný 1) a zistil nasledovný skutkový stav:

9. Uznesením ORPZ Bratislava III ČVS: ORP-633/1-VYS-B3-2014 zo dňa 27.01.2016 bolo trestné stíhanie pre trestný čin všeobecného ohrozenia preto, že vodič autobusu patriaceho SAD Trenčín, a. s., E. M., sa plne nevenoval vedeniu vozidla a plne nesledoval situáciu v cestnej premávke v dôsledku čoho narazil do traktora, pričom následne sa autobus odrazil do stredových zvodidiel vozovky, kde sa prevrátil na ľavý bok, pričom následkom dopravnej nehody vodič M. utrpel na mieste nehody smrteľné zranenie a cestujúci utrpeli rôzne zranenia, zastavil, lebo trestné stíhanie je neprípustné proti tomu, kto zomrel. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 25.08.2016.

10. Z lekárskych správ žalobkyne 1) vyplýva, že žalobkyňa utrpela mnohopočetné zranenia a podstúpila viaceré operácie. Z odborného vyjadrenia, lekárskeho potvrdenia zo dňa 21.10.2014 pre účely trestného konania vyplýva, že úraz žalobkyne 1) zanechá trvalé následky, a to poškodenie tváre, devastácia ľavej hornej končatiny, amputácia 5. prsta, jazva v oblasti pravého kolena. U žalobkyne 1) je možné z toho dôvodu predpokladať sťaženie spoločenského uplatnenia. Dňa 21.01.2016 navštívila žalobkyňa 1) psychiatrickú ambulanciu v súvislosti s prekonanou dopravnou nehodou. Diagnostikovaná jej bola úzkostne depresívna porucha.

11. Oznámením zo dňa 14.09.2017 oznámil žalovaný 2), žalobkyni 1), že prehodnotil nárok na náhradu škody za sťaženie spoločenského uplatnenia a poukáže jej náhradu škody vo výške 8.208 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a sumu 36,32 eur titulom náhrady nákladov spojených s liečením. Oznámením zo dňa 14.09.2016 oznámil žalovaný 2) žalovanému 1), že poukazuje náhradu škody za náklady poskytnutej zdravotnej starostlivosti žalobkyne 1) vo výške 14.289,43 eur a za vyplatené nemocenské dávky žalobkyne 1) a p. N. v celkovej sume 6.012,90 eur. Oznámením zo dňa 18.11.2016 oznámil žalovaný 2) žalovanému 1), že uhradili žalobkyni 1) sumu vo výške 38,85 eur titulom náhrady škody za náklady spojené s liečením. Oznámením zo dňa 13.07.2016 oznámil žalovaný 2) žalovanému 1), že uhradili žalobkyni 1) sumu vo výške 117,41 eur titulom náhrady škody za náklady spojené s liečením.

12. Z čestného vyhlásenia žalobcov 4), 5) vyplynulo, že po tom, ako sa dozvedeli o dopravnej nehode, znášali neznesiteľnú bolesť a strach zo straty ich dcéry. Celý svet sa im zrútil v jednom okamihu, ktorý v ich srdciach zanechal hlboké jazdy. Báli sa, že dcéra príde o nenarodeného syna. V priebehu dvoch mesiacov navštevovali dcéru v nemocnici a snažili sa jej byť oporou. Každý deň vstávali s obavami, či bude ich dcéra v poriadku, či sa jej stav nezhorší a či bude mať ich vnuk všetko, čo potrebuje. Bolo im ťažko, keď dcéru videli na jednotke intenzívnej starostlivosti, pretože to v nich vyvolávalo obavy a strach. Snažili sa, aby ich dcéra nevidela plakať a snažili sa jej poskytovať všetku potrebnú starostlivosť. Dnes ich stále trápia pohľady na ich dcéru, pretože nie je v poriadku a nikdy už nebude taká, aká pred tragédiou. Nedokážu sa zmieriť, že ich dcéra už nebude schopná plnohodnotne zastávať svoje materské povinnosti, na ktoré sa tešila. Ľudia v ich okolí majú do dnešného dňa pripomienky, ako ich dcéra už vyzerá "lepšie", čo považujú za dehonestujúce. Keby sa táto nehoda nestala, mohli by prežívať krásne chvíle spojené s tehotenstvom ich dcéry a narodením ich prvého vnuka. Mohli by si budovať rodinné prostredie v normálnych podmienkach a pravdepodobne by mali možnosť už vtedy osláviť svadbu ich dcéry. Dopravná nehoda im tento sen vzala. Boli nútení čeliť dlhé týždne stresovým situáciám a zvýšenej záťaže pri snahe starať sa o ich dcéru a jej rodinu, čo sa prejavilo na ich fyzickom a psychickom zdraví. Tlak a starosti, ktoré prežili, im zmenili život navždy. Svoju bolesť si budú niesť až do konca ich životov.

13. Z výpovede žalobkyne 1) vyplynulo, že stále potrebuje pomoc v starostlivosti o deti i v domácich prácach. Sama nič neurobí. Stále u nej pretrvávajú bolesti a trauma z autobusu. Stalo sa jej, že potrebovala ísť k lekárovi a prišiel ten istý autobus. Vybavila sa jej celá dopravná nehoda. Celú cestu bola v strese. Tiež mala problém si nájsť zamestnanie. Ľudia sa stále za ňou otáčajú, prezerajú si jej tvár. Je to pre ňu veľmi nepríjemné. V ruke nemá cit, musí si pomôcť zubami. Vtedy na ňu ľudia pozerajú. Celá nehoda sa jej stále vybavuje. Keď vidí autobus, začne ju bolieť čelo. Otočil sa jej naruby celý život. Obdobie po operácii prežívala veľmi zle. Mala obviazané obidve ruky. Na ARO sa o ňu poriadne nestarali. Po preložení z ARO už bola starostlivosť dobrá. Veľmi ju bolelo, keď jej robili preväzy. Absolvovala 7 operácií a nevie, či ešte bude nejaké absolvovať. Bude závisieť, či sa v jej tele prejaví nejaká črepina. Chvela by si dať zoperovať nosovú prepážku, lebo ju má posunutú a zle sa jej dýcha. Je to náročný zákrok, preto hľadá niečo šetrnejšie. V rodine ju prijali takú, aká je. Priatelia sa často pozerali na jej tvár alebo ruku a keď sa aj rozprávali s jej partnerom, uchodil im pohľad na jej tvár. Nakoniec povedali, že je dobre, že prežila. Na materstvo sa veľmi tešila. Tešila sa, ako bude svoje dieťatko kúpať, ako si ho privinie, ale realita bola iná, keďže mala boľavé a necitlivé ruky. Kúpať dieťa nemohla a nemohla si ho ani privinúť. Aj pri kojení potrebovala pomoc. Bola ochudobnená o pocit byť s dieťaťom, privinúť si ho. Bolo to jej prvé dieťa. Chodil za ňou do nemocnice a ona to zle znášala, plakávala. Snažila sa rýchlo zotaviť, aby mohla ísť za synom domov. Všimla si, že syn má bližší vzťah k babke a k jej partnerovi. Syn je veľmi starostlivý, dáva pozor, aby ju do ruky neudrel. Aj svojej sestre vysvetľuje, aby dávala pozor na jej ruku. Je veľmi empatický. S partnerom plánovali svadbu, chceli sa vziať, keď by mal syn 1 rok. Vzhľadom na množstvo operácií svadbu odložili. Chceli by veľkú svadbu. Minuli sa im však peniaze, preto musia došetriť. Chceli aj hneď druhé dieťa, ale keďže bola stále v celkových anestézach, nebolo by to vhodné, preto to nechali plynúť. Aktuálne majú 2 deti. Dcéra má 3,5 roka. Zdravotná prognóza do budúcnosti nie je priaznivá, kolená ju začínajú viac bolieť, šľachy nedorastú ani hybnosť ruky sa nezlepší. Cíti sa byť neschopná, pretože bežné veci, ktoré zvláda každá žena, nezvláda. Aj upratovanie jej trvá oveľa dlhšie, ako by bežne malo. Vyhľadala aj pomoc psychiatra, pretože sa budila zo sna. Bola jej diagnostikovaná úzkostno - depresívna porucha, na ktorú sa doteraz lieči. Pred dopravnou nehodou pracovala v samoobslužnej reštaurácii. Po nehode už môže vykonávať len takú prácu, pri ktorej nemusí používať obe ruky naraz. Keď si toto uviedla v životopise a prišla na pohovor, povedali jej, že ju budú evidovať a viac sa neozvali. Potom si našla zamestnanie v administratíve na 4 hodiny a aktuálne pracuje v laboratóriu na plný pracovný úväzok. Bola uznaná invalidnou na 70 %. Šoférovať môže. Výšku nemajetkovej ujmy si vypočítala s ohľadom na jej zdravotný stav, keďže postihnutie bude mať až do dôchodku. Príjem, ktorý dosahovala v čase dopravnej nehody, vynásobila počtom rokov, ktoré by mala ešte odrobiť. Pri výpočte nemajetkovej ujmy vychádzala výlučne zo svojho zdravotného stavu. Aktuálne dosahuje príjem 1.036 eur brutto mesačne. K tomu poberá invalidný dôchodok vo výške 179 eur mesačne. Jej aktuálny príjem je vyšší ako ten, ktorý dosahovala v čase dopravnej nehody. S deťmi intenzívne trávi voľný čas prechádzkami, pozeraním TV, výletmi a pod.. Nemajetkovú ujmu za svojho syna (žalobcu 3)) vypočítala za stres, ktorý si syn prežil ešte pred narodením, keďže necítila pohyby. Po troch dňoch jej spravili sono, kde videla, že je v poriadku. Aj on si tým vytrpel určitý stres. Syn býval chorý, pretože ho musela odstaviť od kojenia. Kojila len 9 mesiacov, nemal dobre vyvinutú imunitu. Deti v škole sa ho pýtajú na jej výzor, najmä čo sa týka ruky a on na to musí odpovedať. Aj v súčasnosti jej pomáhajú žalobcovia 4) - 7) najmä, keď sa potrebuje niekam dostať autom a bolia ju kolená alebo jej tŕpne ruka tak, že nemôže šoférovať, prípadne vyzdvihnú deti. Takéto bolesti máva niekedy aj 2 - 3 krát za mesiac, niekedy aj za týždeň. K vznesenej námietke premlčania uviedla, že počas 3 rokov od nehody bola často v nemocnici. 3 mesiace bola v nemocnici, potom chvíľu doma a zase takisto. Tiež čakali na rozhodnutie polície o tom, kto je vinný. Žalovaný 1) sa jej za spôsobené útrapy neospravedlnil. Dopravná nehoda posilnila jej vzťah s partnerom. Partner jej veľa pomáhal. Ich vzťah je pevnejší ako predtým. So synom má veľmi pekný vzťah. Ľúbi ju takú, aká je úplne bezhranične. Má za to, že aktuálne syn už neinklinuje vo vyššej miere k otcovi alebo k babke; teraz je to vyrovnané. Odlúčenie od partnera a dieťaťa počas jej hospitalizácie bolo pre ňu veľmi náročné. Aj si poplakala. Bolo jej veľmi ľúto, keď jej partner poslal fotky, že s malým boli niekde vonku, lebo ona chcela byť s nimi a nie ležať v nemocnici. Pomoc potrebovala aj v starostlivosti o dcéru. Nemohla ju kúpať, pretože nemá cit v ruke a nevedela odhadnúť teplotu vody. Preto kúpanie nechala na partnera. Tiež jej partner pomáhal s obliekaním dieťaťa. Ostatné činnosti ako tak zvládala sama.

14. Z výpovede žalobcu 2) vyplynulo, že v deň dopravnej nehody mali naplánované nákupy pre bábätko. Potom sa stala dopravná nehoda. Bol to pre neho veľký šok, nechcel tomu uveriť. Zažíval veľmi nepríjemné situácie napríklad v nemocnici, keď mu lekári povedali, že ak sa dieťa narodí, zomrie, lebo

nemá vyvinuté pľúca. Kritickú situáciu zažil, keď započul, ako sestrička niekomu hovorila, že tá mladá tehotná mamička zomrela. Za partnerkou chodil do neocnice každý deň; nechávali ho tam aj dlhšie, aby mohli byť spolu. Tri dni nespal, potom zaspal v práci. Jeho kolegovia mali nariadené, aby na neho dohliadali. Prežíval obrovský stres, bezmocnosť a strach, aby nepríšiel o rodinu. Keď sa dieťa narodilo, starostlivosť si užíval, ale bolo mu ľúto, že keď išli von, partnerka s nimi nemohla ísť; chodil sám. Bolo pre neho veľmi nepríjemné, keď sa ľudia vypytovali na partnerku a dopravnú nehodu a každému musel vysvetľovať. Musel sa naučiť variť. Bolo to pre neho náročné obdobie. Nebola to taká šťastná rodinka, ako si predstavovali. Situácia už nebude nikdy lepšia. Keď si na to spomenú, poplačú si, ale sú radi, že sú spolu. Narodenie dieťaťa si nemohli užívať tak, ako si to predstavovali. Prvého pol roka vypustili aj všetky návštevy, pretože partnerka mala problém sama so sebou. V súčasnosti je rád, že jeho partnerka je živá a že sú spolu. Jej jazvy mu nevadia. Stále však pociťuje obavy, lebo lekár mu povedal, že nie je vylúčené, že možno nejaké črepiny v tele jeho partnerky ostali. Nevedel predpokladať, ako sa to bude vyvíjať, ale vyjadril obavu, aby sa to neskončilo najhoršie. Priatelia im držia palce a niektorí im doslova závidia ich lásku. Syn je veľmi empatický, pomáha aj deťom v škole. Mame doma veľmi pomáha. Nehoda ovplyvnila ich život tak, že si začali vážiť toho, že sú spolu; materiálno išlo celkom bokom. Psychiatrickú ani psychologickú pomoc po nehode nevyhľadal. V otázke výšky nemajetkovej ujmy sa poradil so svojim právnym zástupcom, ktorý im takúto sumu poradil. Dopravná nehoda neovplyvnila ani jeho pracovné zaradenie. S rodinou chodia na krátke prechádzky, lebo dlhšie partnerka nezvláda, trávia spoločne čas na dvore, na ihriskách, navštevujú aj spoločenské podujatia, ako jarmok, medokvas a podobne. Žiadne zdravotné problémy sa u neho v dôsledku dopravnej nehody partnerky neprejavila okrem toho, že potreboval dospať. V práci ho upozornili, že zošedivel; mal vtedy 30 rokov. Žalobu podávali, až keď vedeli, kto je vinný. Nechceli obviňovať niekoho, keď nevedeli, kto je vinný. Manželstvo s partnerkou neuzavrel preto, lebo sa im narodila dcéra, preto to nechali, kým bude väčšia, aby si to mohli všetci spolu užiť.. Po nehode neuzavreli manželstvo preto, lebo partnerka podstupovala rôzne operácie a chcela absolvovať aj plastiku tváre, lebo chcela byť pekná nevesta. Matka so synom majú medzi sebou veľmi veľké puto. Keď bol syn malý, bol viac prilepený na neho, ale v súčasnosti už je to vyrovnané a berie to tak, že si ho konečne užíva aj matka.

15. Z výpovede žalobcu 6) vyplynulo, že keď sa dozvedel o dopravnej nehode, bol veľmi vystresovaný. Za Táňou išli do nemocnice, ale v dôsledku stresu nemohol ani šoférovať. Najhoršie bolo, keď lekári povedali, že má veľmi zdevastovanú ruku a asi jej ju budú musieť odrezať. Nechodili za ňou do nemocnice; syn im ukazoval fotky, bola celá obviazaná. Bolo to pre nich veľmi ťažké obdobie. Na jednej strane sa veľmi tešili na vnuka a na druhej sa stalo takéto nešťastie. Veľká úľava pre nich bola, keď sa lekári vyjadrili, že ruku sa jej pokúsia zachrániť a potom aj to, keď povedali, že vnúčik je v poriadku. Po dopravnej nehode sa im zmenil život len tak, že jeho manželka vykonávala starostlivosť o vnuka, keď prišli z nemocnice. Po nehode nevyhľadal pomoc psychológa. Svoj dovtedajší život po nehode musel zmeniť len vo vzťahu k pracovným záležitostiam. V tom čase bol živnostník, a tak si vedel čas prispôsobiť, keď bolo potrebné niečo vybaviť.. Aj v súčasnosti žalobkyni 1) poskytujú pomoc, napríklad, keď je potrebné postrážiť deti. Výšku nemajetkovej ujmy určil po porade s jeho právnym zástupcom, ktorý takúto sumu navrhol. Dopravná nehoda žalobkyne 1) ho ovplyvnila v následnom živote len v pracovnej oblasti. Keď potreboval zostať doma, zaskočil za neho kolega. So žalobkyňou 1) sa stretávajú každý deň; na dovolenky a výlety s nimi nechodia. Dopravná nehoda nijak neovplyvnila jeho zdravotný stav, nijak nezasiahla do jeho súkromia, okrem pracovnej sféry a nijak nepoznačila jeho vzťah so žalobkyňou 1). S vnukom majú veľmi pekný vzťah od samého začiatku.

16. Z výpovede žalobkyne 7) vyplynulo, že dopravnou nehodou sa jej otočil celý svet hore nohami, a to ako po stránke pracovnej, rodinnej i súkromnej. Obdobie bezprostredne po dopravnej nehode bolo pre ňu veľmi vypäté. Mala pocit, že to nezvládne. Syn s partnerkou si pripravovali príbytok na príchod dieťaťa, ale to už nestihli. Všetko zostalo v krabiciach a bolo na nej, aby všetko pochystala, oprala pre bábätko, pričom toto by mala robiť každá matka. Aj z nemocnice boli zobrať B. s dieťaťom, obyčajne si rodinu odváža z pôrodnice otec. Byt nebol prichystaný, museli zostať u nich a ona všetko vybavovala - rodný list dieťaťa, lekárske prehliadky. Koľko mohla, toľko ich povozila autom. Ak išli do Bratislavy, kde si už autom netrúfla, musel ísť jej manžel. Všetko toto robila na úkor svojho zamestnania, ale aj svojej domácnosti. Najprv pomohla im a až potom si robila svoje veci. O dieťa sa starala do 3 rokov. Ak bolo potrebné naučiť ho na nočník, alebo prvé kroky, tot robila s ním ona, hoci by to prináležalo matke. Bolo to pre ňu veľmi vyčerpávajúce obdobie, ako fyzicky, tak aj psychicky. Zmenil sa jej celý život, musela sa prispôsobiť situácii. Pomáhali aj pri druhom dieťati. Jej ďalšou úlohou bolo podporiť žalobkyňu 1) do ďalšieho života, pretože nijak neverila. Potrebovala ju podporiť, aby si našla zamestnanie a bola medzi

ľuďmi, aby nebola stále zavretá len doma. Aj to bolo pre ňu veľmi psychicky náročné. S vnukom má veľmi pekný vzťah. Je to preto, lebo od mališka boli s nim a starali sa o neho. Po dopravnej nehode nevyhľadala pomoc psychológa ani psychiatra. V súvislosti s dopravnou nehodou nemala zdravotné problémy. Mala vysoký krvný tlak, ale to mohlo byť aj vekom. Rodičia žalobkyne 1) i jej starí rodičia ju chodili navštevovať najmä do nemocnice. Keď prišla žalobkyňa 1) domov, starostlivosť prevzali oni. Jej rodičia chodili na návštevu pozrieť vnúčika. Niekedy zostali aj cez víkend, ale v týždni im to zamestnanie neumožňovalo. Jej syn a žalobkyňa 1) mali na pláne sa zosobášiť hneď nasledujúci rok, ako sa malý narodí. V dôsledku nehody na to nebola vhodná chvíľa. Mala by to byť radostná chvíľa, ale za danej situácie, nevie, či by sa z toho radovali. Dopravná nehoda neobmedzila ani tak jej život, ale veľmi by chcela dopriať B. a jej rodine dovolenku pri mori. Tiež napríklad nemôže ísť Táňa ani do bazéna, keď tam svieti slnko, pretože to nie je dobré na jazvy. Musí počkať, kým tam bude tieň. A načo taká dovolenka, keď si ju nemôže ani užiť. S deťmi sa v bazéne plahočí ona a Táňa ide, až keď tam je tieň. Stále je niečo, na čo sa naráža a čo nemôžu robiť tak ako ostatní. Povedala by, že je to také rodinné obmedzenie. Dopravná nehoda vzťah jej syna a žalobkyne 1) skôr posilnila. S odstupom času v súvislosti s dopravnou nehodou nepociťuje úzkosť alebo depresiu. Skôr má pri spomienke na to ťaživý pocit. Musí tie myšlienky zahnať, lebo keby sa im poddala, až potom by nastali depresie.

17. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd (publikovaný pod č. 209/1992 Zb.) má každý právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

18. Podľa čl. 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (publikovaný pod č. 120/1976 Zb.) nesmie byť nikto vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie a každý má právo na zákonnú ochranu pred takým zásahom alebo útokom.

19. Podľa čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

20. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

21. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

22. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

23. Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

24. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

25. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

26. Podľa § 104 Občianskeho zákonníka, pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

27. Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon"), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.

28. Podľa § 15 ods. 1 zákona, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

29. Na základe vykonaného dokazovania má súd za to, že žaloba žalobcov 1) - 7) vo vzťahu k žalovanému 1) nie je dôvodná a vo vzťahu k žalovanému 2) je dôvodná čiastočne.

30. Žalovaný 1) v konaní vzniesol námietku premlčania žalobcami uplatneného nároku, na ktorej zotrval aj po vrátení veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Preto sa súd na prvom mieste zaoberal práve otázkou premlčania. V zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení sa právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch premlčí vo všeobecnej trojročnej lehote, ktorej začiatok plynutia je viazaný na okamih, v ktorom došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba teda začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, v ktorom došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Žalobcovia svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odvodzujú od dopravnej nehody, ktorej priamou účastníčkou bola žalobkyňa 1) a ku ktorej došlo dňa 05.09.2014. Premlčacia doba teda v danom prípade začala plynúť dňa 06.09.2014 a uplynula dňa 06.09.2017. Žaloba však bola súdu doručená až dňa 09.10.2017, t. j. po uplynutí zákonom stanovenej 3-ročnej premlčacej doby. Pokiaľ žalobcovia tvrdili, že začiatok plynutia premlčacej doby je viazaný na skutočnosť, kedy sa dozvedeli, kto je za dopravnú nehodu zodpovedný a takto stanovili začiatok plynutia premlčacej doby na deň 30.11.2016, t. j. deň, kedy žalobkyni 1) bolo doručené uznesenie OR PZ Bratislava III o zastavení trestného stíhania, v tomto smere sa súd s názorom žalobcov nestotožňuje, nakoľko uvedený názor je v rozpore s rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Súd zdôrazňuje a opätovne uvádza, že v prípade nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv plynie premlčacia doba odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom došlo k zásahu do týchto zákonom chránených práv. Nie je pritom dôležité, či a kedy bol porušovateľ osobnostných práv uznaný za zodpovedného z protiprávneho zásahu do osobnostných práv poškodeného v inom, napr. trestnom konaní.

31. Aj v prípade premlčania uplatneného nároku by bolo možné žalobcom tento priznať, avšak len za predpokladu, že vznesená námietka premlčania by bola v rozpore s dobrými mravmi. Vznesenie námietky premlčania zásadne dobrým mravom neodporuje, môžu ale nastať situácie, keď uplatnenie tejto námietky je výrazom zneužitia práva na úkor strany, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila a voči ktorej by za takejto situácie zánik nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ňou uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnila. Hoci žalobcovia mali za to, že nárok, ktorý je predmetom žaloby v tomto konaní, si uplatnili včas, najmä žalobkyňa 1) z opatrnosti uviedla dôvody, pre ktoré zmeškala včasné podanie žaloby v rámci plynutia premlčacej doby. Boli nimi hospitalizácia, keď počas 3 rokov od nehody absolvovala 7 operácii a hospitalizovaná bola 117 dní. Tiež uvádzala, že sa psychicky necítila dobre, keď mala strach najmä z cestovania autobusom a vzhľadom na jej výzor sa necítila na to, aby sa postavila pred súd. Vedela, že ju čakajú ešte operácie a nebude začínať niečo, kde sa nebude môcť zúčastniť. Súd nespochybňuje vážnosť stavu žalobkyne 1) a nutnosť hospitalizácie a jej zhoršený psychický stav, avšak má za to, že hospitalizácia v rozsahu 117 dní z troch rokov, čo je viac ako 1.000 dní, nemohla byť tým dôvodom, ktorý bránil žalobkyni podať žalobu včas. Pokiaľ žalobkyňa 1) argumentovala svojim fyzickým výzorom, treba uviesť, že na priamu otázku súdu, či jej fyzický výzor bol dôvodom pre nepodanie žaloby včas, žalobkyňa 1) poukázala len na svoj psychický stav, pričom k jej fyzickému

výzoru sa viac nevyjadrila. Súd má preto za to, že dôvodom nepodania žaloby včas bol skôr psychický stav žalobkyne ako jej fyzický výzor. Ako uviedla sama žalobkyňa, jej zhoršený psychický stav pramenil predovšetkým zo strachu z cestovania autobusom. Dôvodne sa tak možno domnievať, že žalobkyňa prežívala úzkostné stavy najmä, keď cestovala, alebo mala cestovať autobusom, čo však nemožno považovať za dôvod ospravedlňujúci zmeškanie premlčacej doby. To, že žalobkyňa 1) nechcela žalobu podávať počas plynutia premlčacej doby, lebo ju čakali operácie a nechcela začínať niečo, kde sa nebude môcť zúčastniť, bolo jej slobodné rozhodnutie. Z tohto pohľadu jej nič nebránilo v tom, aby si uplatnila nárok žalobou včas. Žalobkyňa 1) podľa vlastného uváženia odkladala začatie konania o uplatnenom nároku. Dôvodom, pre ktorým žalobkyňa 1) podľa jej tvrdenia zmeškala včasné podanie žaloby, bolo i to, že nemala vedomosť, kto je vinný za spôsobenú ujmu. Tomuto tvrdeniu súd neuveril, nakoľko žalobkyňa 1) sama uviedla, že nároky na náhradu škody si uplatňovala od počiatku (síce u žalovaného 2)), t. j. už od roku 2014, z čoho vyplýva, že mala vedomosť o tom, kto škodu spôsobil, keďže si škodu uplatňovala u jeho poisťovateľa. Okrem toho, tieto nároky si uplatňovala osobne. Nič jej teda nebránilo v tom, aby si svoje nároky uplatňovala aj v súdnom konaní. Takisto v neprospech žalobkyne 1) nepriamo svedčí aj tvrdenie žalobcu 2), ktorý uviedol, že sa pri uplatňovaní svojich nárokov riadili pokynmi ich právneho zástupcu. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa 1) už v čase pred podaním žaloby mala k dispozícii odborne spôsobilú osobu, prostredníctvom ktorej si mohla nárok uplatniť včas. To, že tak neurobila, bolo jej slobodné rozhodnutie, ktoré nemožno pripísať na ťarchu žalovanému 1). Žalobca 2) sa na výslovnú otázku súdu, prečo sa rozhodol uplatňovať si svoj nárok až po uplynutí 3 rokov od zásahu do jeho osobnostných práv, obmedzil len na tvrdenie, že sa riadili pokynmi ich právneho zástupcu. Tiež uviedol, že nechceli obviňovať niekoho, keď nevedeli, kto je vinný. Uvedené dôvody však nie sú dôvodmi, pre ktoré by bolo možné vznesenú námietku premlčania vyhodnotiť ako v rozpore s dobrými mravmi. Žalobcovi 2) nikto nebránil, aby si svoje práva uplatňoval včas, obzvlášť za situácie, keď mal nepochybne vedomosť o tom, že žalobkyňa 1) si uplatnila nárok na náhradu škody u poisťovateľa žalovaného 1), a teda možno mať za to, že aj žalobca 2) vedel, kto škodu spôsobil. Ostatní žalobcovia neuviedli žiadne dôvody, ktoré by im bránili v podaní žaloby počas plynutia premlčacej doby.

32. S poukazom na uvedené za stavu, kedy žalobou uplatnený nárok je vo vzťahu k žalovanému 1) premlčaný, pričom súd nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by bolo možné vznesenú námietku premlčania vyhodnotiť ako takú, ktorá by bola v rozpore s dobrými mravmi, zamietol súd vo vzťahu k žalovanému 1) žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu.

33. Žalovaný 2) v pôvodnom konaní rovnako vzniesol námietku premlčania a hoci sa k nej po vrátení veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie nevyjadril a výslovne neuviedol, že na nej netrvá, súd považuje za potrebné preskúmať aj túto námietku. Vo vzťahu k žalovanému 2) súd rovnako aplikoval premlčaciu dobu v dĺžke 3 roky, avšak jej začiatok plynutia, byť viazaný právnym názorom vysloveným v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčín č. k. 19Co/43/2023-393 zo dňa 31.05.2023, stanovil v zmysle § 104 Občianskeho zákonníka až jeden rok po poistnej udalosti. Znamená to teda, že ak k dopravnej nehode, a teda k zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo dňa 05.09.2014, premlčacia doba vo vzťahu k žalovanému 2) začala plynúť až dňom 06.09.2015 a uplynula dňom 06.09.2018. Žaloba bola súdu doručená dňa 09.10.2017, t. j. v rámci plynutia premlčacej doby. Pri vyslovení tohto záveru sa súd riadil právnym názorom vyjadreným v rozhodnutiach vyšších súdov v predmetnej veci (rozhodnutie Krajského súdu v Trenčín č. k. 19Co/43/2023-393 zo dňa 31.05.2023, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/227/2021 zo dňa 30.03.2023). Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že žalobcami uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalovanému 2) premlčaný nie je.

34. V ďalšom sa súd zaoberal dôvodnosťou podanej žaloby. Osobnostné práva a právo na ich ochranu predstavujú základné piliere súkromnoprávnej úpravy. Bez tohto práva by sa fyzická osoba nemohla stať plnohodnotným a rovnoprávnym subjektom súkromného práva. Ochrana osobnosti prislúcha každej fyzickej osobe bez ohľadu na pôvod, rasu, národnosť, sociálne postavenie atď.. Predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti ako nehmotný statok, ktorý patrí konkrétnej fyzickej osobe. Právo na ochranu osobnosti je nescudziteľné a neprevoditeľné. Ochrana osobnosti našla svoje vyjadrenie nie len v ustanoveniach Občianskeho zákonníka, ale primárne v Ústave SR ako aj v medzinárodných dohodách, ktorými je Slovenská republika viazaná. Ide napríklad o Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach a Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd.

35. Predpokladmi vzniku občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby, ktoré musia byť splnené kumulatívne, sú A) existencia zásahu,

ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení, či len ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, B) neoprávnenosť (protiprávnosť) tohto zásahu, C) existencia príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom a vznikom ujmy. Ad A) - pokiaľ ide o existenciu zásahu stačí, ak ide o zásah, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať ujmu, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby (rozhodnutie Najvyššieho súdu publikované pod R 103/1967). Na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa tak nevyžaduje vyvolanie následkov, ale stačí, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva, chránené ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 1Cz 32/78 zo dňa 26.04.1978). Vo vzťahu k žalobkyni 1) vidí súd existenciu zásahu do jej osobnostných práv, a to konkrétne do práva na súkromie a rodinný život, v tom, že ako matka sa svojmu prvorodenému dieťaťu nemohla plnohodnotne venovať (chodiť s ním na prechádzky, učiť ho chodiť a pod.), starať sa o neho (kúpať ho, obliekať ho) a rozvíjať si s ním citový vzťah (pritúliť si ho, pohladiť), následkom čoho bolo, že dieťa malo vytvorený bližší vzťah k otcovi a starej mame, čo bolo žalobkyni 1) ľúto. Rovnako súd vidí zásah do jej osobnostných práv aj v stále pretrvávajúcich pocitoch menejcennosti, keď, ako sama uviedla, cíti sa neschopná, pretože bežné domáce práce jej trvajú oveľa dlhšie ako inej žene, ako aj v nepríjemných pocitoch zo stále pretrvávajúcich pohľadov cudzích ľudí. Netreba opomenúť ani tú skutočnosť, že dopravná nehoda zasiahla aj do plánov žalobkyne 1) na budovanie vlastnej rodiny, keď bola nútená odložiť uzavretie manželstva ako i tehotenstvo a narodenie druhého dieťaťa. Z tohto pohľadu bolo jej právo na súkromie a rodinný život značne narušené. Pokiaľ žalobkyňa 1) zásah do jej osobnostných práv odôvodňovala svojim zlým zdravotným stavom (pretrvávajúce bolesti, trauma z cestovania autobusom ústiaca do úzkostno - depresívnej poruchy, nemožnosť do istej miery samostatne vykonávať domáce práce a pod.), na tieto okolnosti súd neprihliadol a v tomto smere prisvedčuje obrane žalovaného 2), že nároky plynúce z bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia nie je možné odškodňovať na tom istom skutkovom základe titulom zásahu do osobnostných práv. Žalobkyňou 1) uvádzané okolnosti sa totiž priamo týkajú poškodenia zdravia, ktoré je predmetom nárokov vyplývajúcich z náhrady škody na zdraví titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Je potrebné si uvedomiť, že právo na ochranu osobnosti a právo na náhradu škody predstavujú dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečovanej Občianskym zákonníkom. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a nárok na náhradu škody na zdraví za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 444 Občianskeho zákonníka sú tak samostatné právne prostriedky ochrany fyzickej osoby, a preto ich nie je možné uplatniť na základe totožných skutkových tvrdení. Súd sa však nestotožnil s tvrdením žalovaného 2), že nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia zahŕňa aj ochranu dôstojnosti osoby dotknutej neoprávneným zásahom i práva na súkromný a rodinný život. Právo na ochranu ľudskej dôstojnosti, súkromia a rodinného života je právo rýdzo osobnej povahy, úzko späté s osobnosťou človeka a jeho prejavmi. Naproti tomu sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením zdravia, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Je teda evidentné, že nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia nezahŕňa v sebe i práva osobnej povahy. Nie je vylúčené, aby sa na základe jednej škodovej udalosti poškodený domáhal ako náhrady škody na zdraví (bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia), tak i nároku na náhradu nemajetkovej ujmy titulom zásahu do osobnostných práv, avšak na základe iných skutkových okolností. Vo vzťahu k žalobcovi 2) súd vzhliadol zásah do jeho práva na súkromie a rodinný život v tom, že bezprostredne po dopravnej nehode prežíval pocity nevysloviteľného strachu o život a zdravie svojej partnerky, žalobkyne 1), ako aj o život a zdravie svojho ešte nenarodeného dieťaťa, žalobcu 3). V dôsledku tohto strachu ošedivel a trpel nespavosťou, keď po dobu 3 dní vôbec nespal a následne od vyčerpania zaspal v práci, čo znamenalo, že na príkaz nadriadených bol pod stálym dozorom kolegov. Žalobca 2) každodenne navštevoval žalobkyňu 1) v nemocnici, bol jej oporou a veľmi citlivo prežíval jej bolesť. Po narodení dieťaťa prevzal oň starostlivosť, pričom ho neustále zaplavovala ľútosť nad tým, že túto starostlivosť nemôže vykonávať spolu so žalobkyňou 1), keď táto sa o dieťa nemohla plnohodnotne postarať, nemohla s nimi zdieľať spoločné prechádzky a spoločne s nimi tráviť čas. Tiež veľmi zle znášal otázky okolia z výzoru žalobkyne 1). Aj s odstupom času má strach o budúcnosť žalobkyne 1), ktorý pramení z neistých lekárskych prognóz k jej zdravotnému stavu. Rovnako ako v prípade žalobkyne 1) aj u žalobcu 2) zasiahla dopravná nehoda do jeho plánov na budovanie vlastnej rodiny, keď bol nútený odložiť uzavretie manželstva so žalobkyňou 1) ako aj plánovanie druhého dieťaťa. Vo vzťahu k žalobcovi 3) súd zásah do jeho osobnostných práv, a to do práva na rodinný život, videl v tom, že nemohol plnohodnotne rozvíjať svoj citový vzťah k žalobkyni 1), keďže táto sa mu v rozhodnom čase nemohla dostatočne venovať. Vo vzťahu k žalobcom 4), 5) súd vzhliadol zásah do ich práva na súkromie v tom, že bezprostredne po nehode prežívali veľký strach o život a zdravie ich dcéry, žalobkyne 1), a

o život a zdravie ich vtedy ešte nenarodeného vnuka, žalobcu 3). Rovnako súd vzhliadol zásah do ich práva na súkromie v prežívaní nepríjemných pocitov z poznámok okolia na výzor ich dcéry, žalobkyne 1). Vo vzťahu k žalobcovi 6) súd vzhliadol zásah do jeho práva na súkromie rovnako v prežívaní veľkého strachu o život a zdravie žalobkyne 1) a žalobcu 3). Aj vo vzťahu k žalobkyni 7) súd vzhliadol zásah do jej práva na súkromie a rodinný život v strachu o žalobkyňu 1) a žalobcu 3), ako aj v nutnosti prispôsobiť svoj život po stránke súkromnej i pracovnej nevyhnutnej pomoci žalobcom 1) - 3), čo bolo pre ňu vzhľadom i na jej vyšší vek veľmi vyčerpávajúce, keď svoje pracovné povinnosti, povinnosti v domácnosti a svoj súkromný život odložila bokom, aby mohla byť k dispozícii žalobcom 1) - 3) a týmto prednostne poskytnúť pomoc. Žalobkyňa 7) prežívala pocity ľútosti, že žalobkyňa 1) nemohla vykonávať prípravné činnosti pre príchod dieťaťa, nakoľko zranená ležala v nemocnici, a tiež, že sa plnohodnotne nemohla zhostiť úlohy matky. Bola žalobkyni 1) oporou aj v opätovnom získavaní sebadôvery, čo ju tiež psychicky vyčerpávalo. Ad B) - neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je také konanie, či už aktívne alebo pasívne, ktoré zasahuje do práv chránených § 11 Občianskeho zákonníka a je v rozpore s právami a povinnosťami pôvodcu zásahu ustanovenými právnym poriadkom. Vyššie uvedený zásah do práva na súkromie a rodinný život žalobcov 1) - 7) možno hodnotiť ako neoprávnený, nakoľko v zmysle uznesenia vyšetrovateľa PZ ČVS: ORP-633/1-VYS-B3-2014 k nemu došlo tak, že vodič autobusu patriaci žalovanému 1) sa plne nevenoval vedeniu vozidla a plne nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho došlo k nárazu do traktora, do stredových vozidiel a následne k prevráteniu autobusu. Vodič tak porušil svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Ad C) - poslednou podmienkou stanovenou zákonom je príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a vznikom ujmy. Týmto protiprávnym konaním došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov 1) - 7) tak, ako súd uviedol vyššie v tomto odseku, a k vzniku ujmy v ich osobnostnej sfére. Možno tak konštatovať príčinnú súvislosť medzi neoprávneným zásahom a vznikom ujmy. Pokiaľ sa žalovaný 2) bránil tým, že vo vzťahu k žalobcom 2) - 7) chýba príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a vznikom ujmy, s týmto názorom sa súd nestotožňuje. Tým, že v dôsledku dopravnej nehody, ktorej priamou účastníčkou bola žalobkyňa 1), došlo k zásahu i do ich osobnostných práv tak, ako súd vyššie uviedol, došlo u nich aj k vzniku ujmy na týchto ich osobnostných právach, a to v priamej príčinnej súvislosti s neoprávneným zásahom. Keby totiž nebolo došlo k dopravnej nehode, ich osobnostné práva by neboli zasiahnuté a nedošlo by tak k vzniku ujmy. Podľa názoru súdu, a nasvedčuje tomu aj ustálená súdna prax, nie je vylúčené, aby v režime ochrany osobnosti boli odškodnené aj druhotné obete. S poukazom na uvedené možno ustáliť, že v danom prípade boli splnené všetky zákonom predpokladané podmienky vzniku občianskoprávnych sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti žalobcov.

36. Tam, kde vznikla v dôsledku neoprávneného zásahu do osobnosti človeka nemajetková ujma, môže sa poškodený domáhať upustenia od pokračovania neoprávnených zásahov do jeho osobnostných práv, odstránenia následkov neoprávneného zásahu, a to najmä obnovením pôvodného stavu, a poskytnutia primeraného zadosťučinenia. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali zaplatenia peňažnej náhrady. Občiansky zákonník v ustanovení § 13 ods. 2 umožňuje za určitých podmienok požadovať namiesto nepeňažného zadosťučinenia peňažnú náhradu. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je predovšetkým skutočnosť, že morálna satisfakcia sa vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu javí ako nepostačujúca. Posúdenie splnenia tejto podmienky je predmetom voľnej úvahy súdu. Podľa ustálenej judikatúry objektívnym kritériom posúdenia dôvodnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zistenie, či by v konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na intenzitu, rozsah a trvanie ako závažnú pociťoval každý, kto by sa nachádzal na mieste a v postavení postihnutej osoby (uznesenie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 154/2011). Čo sa týka žalobkyne 1), tu má súd za to, že ujma, ktorá jej vznikla zásahom do jej osobnostných práv vzhľadom na jej intenzitu a trvanie možno objektívne považovať za natoľko závažnú, že morálna satisfakcia je nedostačujúca a je namieste náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. V dôsledku neoprávneného zásahu žalobkyňa 1) prišla o možnosť plnohodnotne si užívať narodenie prvého dieťaťa a materstvo v období po jeho narodení, pričom dieťa v tomto období viditeľne inklinovalo viac k iným osobám ako k žalobkyni 1) (túto skutočnosť mal súd preukázanú z výpovede samotnej žalobkyne 1) ako i z výpovede žalobcu 2), čo je nepochybne závažný zásah do osobnostných práv každej matky, obzvlášť v období, keď je dieťa ešte bábätko. Okrem toho u žalobkyne 1) pretrvávajú dlhodobo pocity menejcennosti a v podstate trvalo musí čeliť zvedavým pohľadom ľudí na jej tvár ako aj pohľadom ľudí pri praktizovaní činností, ktoré rukami nezvláda (napr. pri rozväzovaní šnúrok, keď si musí pomáhať zubami). Rovnako aj u žalobcu 2) súd zastáva názor, že morálna satisfakcia za zásah do jeho osobnostných práv by bola nedostačujúca. Žalobca 2) bezprostredne po dopravnej nehode prežil

obrovský strach o život a zdravie svojich najbližších, životnej partnerky a nenarodeného dieťaťa, čo sa prejavilo nespavosťou, zníženým pracovným výkonom, ošedivením. Okrem toho si nemohol naplniť svoj sen o spoločnej starostlivosti o dieťa, o spoločne strávenom čase s partnerkou a dieťaťom. Bol oporou žalobkyni 1), čo sa tiež výrazne podpísalo na jeho vyčerpaní. V neposlednom rade trvalo žije v neistote o budúcnosť svojej partnerky z dôvodu neistých lekárskych prognóz jej zdravotného stavu. Za takéhoto stavu je možné ujmu vzniknutú mu na jeho osobnostných právach považovať za závažnú. Čo sa týka žalobcu 3), v jeho prípade ujmu na jeho osobnostnom práve nemožno objektívne považovať za závažnú, odôvodňujúcu priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to vzhľadom na rozsah a trvanie zásahu. Je pravdou, že bezprostredne po jeho narodení ako aj v následnom období mu bolo zasiahnuté do práva plnohodnotne rozvíjať citový vzťah s matkou, ktorá sa z objektívnych príčin nemohla o neho náležite starať, avšak toto právo mu nebolo upreté v celom rozsahu, nakoľko žalobkyňa 1) v rámci svojich obmedzených možností sa aspoň čiastočne o svoje dieťa starala. Súd má za to, že vzhľadom na útly vek žalobcu 3) si tento ani len neuvedomoval, prípadnú absenciu starostlivosti a citových prejavov zo strany práve jeho matky a v konaní toto ani nebolo preukázané. Navyše išlo len o prechodný stav, nakoľko po úprave zdravotného stavu žalobkyne 1) sa táto riadne zhostila úlohy matky. Za takéhoto stavu tak možno konštatovať, že v prípade žalobcu 3) by bola dostatočná morálna satisfakcia. Ďalej sa náhrady nemajetkovej ujmy domáhali aj žalobcovia 4), 5) ako rodičia žalobkyne 1). Ani v ich prípade súd nevzhliadol zásah do ich osobnostných práv za natoľko závažný, aby objektívne bol daný dôvod pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd nespochybňuje a nezľahčuje najmä psychickú náročnosť obdobia bezprostredne nadväzujúceho na dopravnú nehodu a stres, ktorý ako rodičia v obave o život a zdravie svojho dieťaťa i vnuka museli prežiť. Z hľadiska trvania však nešlo o trvalý stav. Aj keď si v danom čase nemohli užívať pohodu rodinného prostredia, táto situácia pominula. Žalobkyňa 1) sa v rámci možností zotavila a v ďalšom období žalobcom 4), 5) nič nebránilo v budovaní zdravého rodinného prostredia. Pokiaľ žalobcovia 4), 5) poukazovali na poskytovanie pomoci žalobkyni a jej rodine ako aj na ich zlý psychický a fyzický zdravotný stav zapríčinený prežitým stresom, čo má bezpochyby podstatný vplyv na rozsah neoprávneného zásahu, uvedené okolnosti bližšie nešpecifikovali, a to ani v rámci svojho čestného vyhlásenia, a tieto zostali len v rovine všeobecného tvrdenia. S poukazom na uvedené, vzhľadom na intenzitu, rozsah a trvanie neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobcov 4), 5) možno konštatovať, že postačujúcou je morálna satisfakcia. Rovnako morálnu satisfakciu možno považovať za dostatočnú aj v prípade žalobcu 6), do ktorého osobnostných práv bolo zasiahnuté prežívaním strachu o život a zdravie žalobkyne 1) a žalobcu 3). Ani v tomto prípade, podobne ako u žalobcov 4), 5), súd nezľahčuje ťaživé pocity strachu o najbližších, avšak z hľadiska intenzity, rozsahu a trvania nepredstavuje sám o sebe natoľko závažnú ujmu, ktorú by bolo spravodlivé zmierniť peňažnou satisfakciou. Sám žalobca 6) ani v rámci svojej výpovede neuviedol žiadne ďalšie okolnosti, ktoré by mali vplyv na intenzitu, rozsah a trvanie neoprávneného zásahu a odôvodňovali by priznanie peňažnej satisfakcie. Iná situácia je v prípade žalobkyne 7), ktorá okrem prežitého strachu od počiatku pomáhala žalobkyni 1) v starostlivosti o dieťa a to vo všetkých oblastiach. Následkom tejto bezprostrednej pomoci si o to intenzívnejšie uvedomovala utrpenie žalobkyne 1), čo ju frustrovalo a psychicky vyčerpávalo. Okrem toho musela prispôsobiť celý svoj život, či už osobný, pracovný, rodinný, vzniknutej situácii, keď akékoľvek svoje povinnosti v práci, či v domácnosti ale i osobný život podriadila pomoci žalobkyni 1) a jej rodine, čo vzhľadom na jej vek si vyžadovalo vynaloženie oveľa väčšej námahy. Žalobkyňa 7) tiež bola psychickou podporou žalobkyne 1), aby táto nadobudla sebadôveru a začlenila sa do spoločnosti, čo bolo pre ňu rovnako veľmi vyčerpávajúce. Vzhľadom na intenzitu a najmä rozsah, v akom boli jej osobnostné práva zasiahnuté, má súd za to, že objektívne je možné vzniknutú ujmu považovať za závažnú, kde by morálna satisfakcia nebola dostačujúca, a preto tu vzniká priestor pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

37. Keďže súd v prípade žalobcov 1), 2) a 7) vzhliadol dôvody pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, zaoberal sa výškou tejto náhrady. Pre jej určenie zákon ustanovuje dve kritéria, a to a) závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, pričom sa predpokladá, že čím závažnejšia bude ujma čo do svojho rozsahu, trvania, dôsledkov, odstrániteľnosti a pod., tým bude vyššia jej náhrada v peniazoch, b) okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, je aj atribút primeranosti. Je potrebné si uvedomiť, že účelom náhrady nemajetkovej ujmy je okrem iného zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu, nie jeho úplné odškodnenie, nakoľko nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčísliť.

38. Žalobkyňa 1), ako už súd uviedol v bode 36 tohto rozsudku, v dôsledku neoprávneného zásahu prišla o možnosť plnohodnotne si užívať narodenie dieťaťa a materstvo, pričom dieťa v určitom období viditeľne inklinovalo viac k iným osobám ako k žalobkyni 1) ako jeho matke, čo ťažko znášala. Na druhej strane žalobkyňa 1) nebola celkom vylúčená zo starostlivosti o svoje dieťa a z rozvíjania citového vzťahu s nim a postupom času prevzala starostlivosť oň v prevažnej miere. Rovnako aj citový vzťah medzi ňou a dieťaťom sa postupom času vybudoval, čo vyplynulo z výpovede jej samej, ale aj z výpovede žalobcu 2), keď zhodne uviedli, že maloletý má k žalobkyni 1) vybudovaný veľmi pekný vzťah, je k nej veľmi pozorný, spolu trávia voľný čas rôznymi aktivitami a aktuálne nie je badať, že by inklinoval viac k otcovi alebo starej mame. Okrem toho u žalobkyne 1) pretrvávajú dlhodobo pocity menejcennosti a v podstate trvalo musí čeliť zvedavým pohľadom ľudí na jej tvár ako aj pohľadom ľudí pri praktizovaní činností, ktoré rukami nezvláda (napr. pri rozväzovaní šnúrok, keď si musí pomáhať zubami). Dopravná nehoda zasiahla aj do jej plánov na budúcnosť (uzavretie manželstva, plánovanie druhého dieťaťa), avšak tieto nijak neznemožnila. Žalobkyňa 1) naďalej žije v partnerskom vzťahu so žalobcom 2), otcom jej dieťaťa, a podľa ich vlastných vyjadrení ako i vyjadrenia žalobkyne 7) ich vzťah je veľmi pevný. Dopravná nehoda dokonca ich vzťah ešte viac posilnila a upevnila a aktuálne sa už tešia aj z druhého dieťaťa. Za takéhoto stavu, keď okrem dlhodobo pretrvávajúcich pocitov menejcennosti a trvalého odolávaniu zvedavých pohľadov iných ľudí, mal zásah do osobnostných práv žalobkyne 1) len dočasný charakter, sa súdu javí byť primeraná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur. Žalobkyňou 1) požadovanú suma 250.000 eur súd považuje za neprimerane vysokú, nemajúcu oporu v zistenom skutkovom stave a nezodpovedajúcu závažnosti zásahu do jej osobnostných práv. Takto vysokú náhradu nemajetkovej ujmy súdy nepriznávajú ani v prípade najzávažnejšieho zásahu do osobnostných práv, akým je smrť. Navyše žalobkyňa 1) výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy odvíja od svojho zdravotného stavu, keď sama uviedla, že vzhľadom k poškodeniu ruky, ktoré má celoživotné, vynásobila výšku vtedajšieho príjmu počtom rokov, ktoré bude ešte pracovať. Náhrada nemajetkovej ujmy sa však nemôže odvíjať od jej fyzického stavu, ktorý je predmetom odškodnenia titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, ako súd vysvetlil v bode 35 tohto rozsudku. Súd opäť pripomína, že účelom náhrady nemajetkovej ujmy je zmierniť následky neoprávneného zásahu do osobnostných práv. Čo sa týka žalobcu 2), ten bezprostredne po dopravnej nehode prežil obrovský strach o život a zdravie svojich najbližších, životnej partnerky a nenarodeného dieťaťa, čo sa prejavilo nespavosťou, zníženým pracovným výkonom, ošedivením. Tento stav však nebol trvalý a trval do času, kým sa nenarodilo dieťa a kým sa žalobkyňa 1) nezotavila. Ďalej si nemohol naplniť svoj sen o spoločnej starostlivosti o dieťa, o spoločne strávenom čase s partnerkou a dieťaťom, keď táto bola hospitalizovaná. Na druhej strane tento stav rovnako nebol trvalý a rekonvalescenciou žalobkyne 1) postupne pominul. Aktuálne všetci spoločne trávia voľný čas tak, ako si to predstavovali. Tiež sa mu naskytla príležitosť budovať si vzťah s dieťaťom vo väčšej miere, nakoľko zabezpečoval jeho starostlivosť. Bol oporou žalobkyni 1), čo sa tiež výrazne podpísalo na jeho vyčerpaní. Dopravná nehoda zasiahla aj do jeho plánov na budúcnosť (uzavretie manželstva, plánovanie druhého dieťaťa), avšak tak, ako aj v prípade žalobkyne 1), tieto nijak neznemožnila. Žalobca 2) naďalej žije v partnerskom vzťahu so žalobkyňou 1) a podľa ich vlastných vyjadrení ako i vyjadrenia žalobkyne 7) ich vzťah je veľmi pevný. Dopravná nehoda dokonca ich vzťah ešte viac posilnila a upevnila a aktuálne sa už tešia aj z druhého dieťaťa. V neposlednom rade žalobca 2) trvalo žije v neistote o budúcnosť svojej partnerky z dôvodu neistých lekárskych prognóz jej zdravotného stavu. S poukazom na uvedené, za zistenia, že okrem následkov, ktoré boli len dočasné (strach, vyčerpanosť, smútok z nenaplneného sna), pretrvávajú u žalobcu 2) i následky trvalého charakteru (ošedivenie, neistota z budúcnosti partnerky) dospel súd k záveru, že primeranú náhradu nemajetkovej ujmy predstavuje suma 4.000 eur. Pokiaľ žalobca 2) požadoval sumu 100.000, túto súd považuje za neprimerane vysokú, nemajúcu opodstatnenie v závažnosti zásahu do jeho osobnostných práv. V neposlednom rade žalobkyni 7) dopravná nehoda, ktorej účastníčkou bola žalobkyňa 1), zasiahla do všetkých sfér jej života. Okrem prvotného pocitu strachu o život a zdravie žalobkyne 1) a jej nenarodeného dieťaťa, bola donútená si usporiadať svoj osobný, pracovný i rodinný život tak, aby bola výraznou mierou nápomocná pri starostlivosti o novonarodené dieťa. Ako uviedla sama žalobkyňa 7), na prvom mieste bola táto starostlivosť a pomoc žalobkyni 1), až následne sa venovala svojim pracovným povinnostiam, povinnostiam v domácnosti a svojmu osobnému životu, čo ju aj s ohľadom na jej vyšší vek veľmi vyčerpávalo. V dôsledku tejto bezprostrednej pomoci si oveľa viac uvedomovala utrpenie žalobkyne 1), keď ako žena a matka presne chápala pocity žalobkyne 1), čo ju ešte viac frustrovalo a vyčerpávalo. Vyčerpávajúce bolo pre ňu aj poskytovanie psychickej podpory žalobkyni 1), aby nadobudla sebadôveru a začlenila sa do spoločnosti. Naproti tomu mala možnosť vybudovať si nadštandardný vzťah so svojim vnukom, a to práve vďaka starostlivosti o neho, ktorú síce nie v celom rozsahu vykonávala po dobu troch rokov. Na základe uvedeného, za zistenia, že zásah do

jej osobnostných práv bol výlučne dočasného charakteru, keď žalobkyňa 7) neuviedla žiadne následky, ktoré by mali trvalý charakter, dospel súd k záveru, že primeranou je náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur. Zvyšok žalobou uplatneného nároku prevyšujúci túto sumu súd považuje za nedôvodný a neprimeraný závažnosti zásahu do osobnostných práv žalobkyne 7).

39. S poukazom na vyššie uvedený výklad rozhodol sú tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Žalobcom 1), 2) a 7) čiastočne priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a vo zvyšku žalobu voči žalovanému 2) ako nedôvodnú zamietol. Vo vzťahu k žalobcom 3) - 6) vzhliadol žalobu voči žalovanému 2) ako nedôvodnú, a preto ju v celom rozsahu zamietol.

40. Žalovaný 2) počas konania navrhol vykonať dôkaz pripojením vyšetrovacieho (trestného) spisu za účelom objasnenia okolností, za ktorých došlo k dopravnej nehode. Súd tento navrhovaný dôkaz nevykonal, nakoľko z hľadiska predmetu konania nepovažoval za potrebné objasňovať okolnosti dopravnej nehody, keď tieto navyše ani neboli sporné a vyplývali z predloženého uznesenia vyšetrovateľa PZ ČVS: ORP-633/1-VYS-B3-2014 zo dňa 27.04.2016.

41. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP"), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. V predmetnej veci mal plný úspech žalovaný 1), preto mu súd priznal voči žalobcom 1) - 7) nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP), pričom žalobcovia 1) - 7) sú povinní trovy konania žalovanému 1) nahradiť tak, že plnením jedného zo žalobcov zaniká povinnosť plnenia ostatných žalobcov. Pre úplnosť súd uvádza, že pokiaľ vo svojom pôvodnom rozhodnutí žalovanému 1) voči žalobkyni 1) náhradu trov konania v zmysle § 257 CSP nepriznal, aktuálne zastáva názor, že v predmetnom konaní nezistil žiadne také výnimočné okolnosti hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo možné toto ustanovenie aplikovať. Len samotný predmet konania nie je tým výnimočným dôvodom, pre ktorý by bol uvedený postup spravodlivý.

43. Vo vzťahu k žalovanému 2) mali žalobcovia 1), 2) a 7) plný úspech čo do základu, nakoľko výška nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, preto im súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobcovia 3) - 6) boli v celom rozsahu voči žalovanému 2) v konaní neúspešní, preto súd žalovanému 2) ako úspešnej strane sporu vo vzťahu k žalobe žalobcov 3) - 6) priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP), pričom žalobcovia 3) - 6) sú povinní trovy konania žalovanému 2) nahradiť tak, že plnením jedného zo žalobcov zaniká povinnosť plnenia ostatných žalobcov.

44. Vzhľadom ku skutočnosti, že v konaní vznikli aj trovy súvisiace s dovolacím konaním, súd rozhodol i o trovách dovolacieho konania. V rámci dovolacieho konania boli v celom rozsahu úspešní žalobcovia 1) - 7), preto im súd priznal voči žalovaným 1), 2) nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP), pričom žalovaní 1), 2) sú povinní trovy konania žalobcom 1) - 7) nahradiť tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhého žalovaného.

45. Lehotu na splnenie povinnosti, 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, určil súd podľa § 232 ods. 3 CSP s tým, že takto určenú lehotu považuje za primeranú k výške plnenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Trenčíne, pokiaľ sa tohto práva po vyhlásení rozsudku účastníci výslovne nevzdali.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 132 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný 2) dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobcovia 1), 2) a 7) môžu podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.